

Nr 44.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1934 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nedsättning i vissa fall av arrendet för kronoegendom m. m.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 23 februari 1934 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 178, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva,

1) att arrendet för det vid kronoflygsandsfältet Gamla Espet i Kristianstads län belägna ålfisket å den s. k. åldrätten nr 28 eller lotsdrätten må för tiden från den 1 januari 1934 till den 1 januari 1939 nedsättas till 600 kronor för år;

2) att Kungl. Maj:t må meddela bestämmelser om nedsättning av arrendeavgift jämväl beträffande andra kronoarrenden än sådana, som avse jordbruksegendomar av den storlek, att brukaren kan antagas av egendomens jordbruk erhålla sin huvudsakliga utkomst.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

Enligt beslut vid 1932 års riksdag (prop. nr 126; R. skr. nr 253) hava vissa befogenheter tillagts vederbörande förvaltningsmyndigheter att medgiva lindring i bestående arrendevillkor för kronoarrendatorer. I enlighet härmed har Kungl. Maj:t utfärdat föreskrifter i ämnet (se Sv. förf.-saml. nr 186/1932, övergångsbestämmelsen, nr 187/1932, nr 376/1932 och nr 79/1933). Härigenom hava möjligheter öppnats för olika grupper av arrendatorer av kronans jordbruksegendomar att — där de kontraherade arrendevillkoren med hänsyn till rådande förhållanden finnas för arrendatorn tyngande och det på grund härav kan antagas möta svårigheter för denne att fullgöra sina förbindelser enligt avtalet samt då skäl därtill för övrigt äro — i viss ordning erhålla lindring i arrendevillkoren. I särskilda fall kan detta ske genom omvärdering av arrendet. Framhållas må, att ifrågavarande möjligheter äro begränsade till sådana fastigheter, där brukaren kan antagas av egendomens jordbruk erhålla sin huvudsakliga utkomst.

I nu föreliggande proposition föreslås nedsättning av arrendet för ett

i Kristianstads län beläget ålfiske, som den 23 november 1929 av domänstyrelsen utarrendats till fiskaren Wiktor Öman, Åhus, för tiden från och med sagda dag till den 1 januari 1939 mot en årlig avgäld av 850 kronor. Departementschefen har funnit billighetsskäl tala för en nedsättning av arrendet, vilket tydligen vore alltför högt, till 600 kronor. Därvid har departementschefen framhållit, att det under rådande förhållanden skulle bli va svårt för kronan att, om Öman nödgades frångå arrendet, av ny arrendator utfå mer än en del av vad Öman betalade.

Härutöver begäres i propositionen utvidgning av förberörda 1932 lämnade bemyndigande i så måtto, att jämväl andra kronoarrenden än sådana, som avse egentliga jordbruksegendomar, må kunna bli va föremål för liknande arrendelindring. Departementschefen har funnit de skäl, vilka lågo till grund för 1932 års beslut om arrendelindring, numera i huvudsak vara tillämpliga även i fråga om sådana kronoarrenden som fiskearrenden, arrenden av smärre lägenheter, kvarnarrenden m. m. Rörande de villkor, som för nu ifrågavarande fall böra uppställas, skulle det, enligt vad departementschefen anför, få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser.

Utskottet.

Utskottet har intet att erinra mot den föreslagna nedsättningen av arrendet för det i propositionen angivna ålfisket.

Vad angår den föreslagna utvidgningen av det bemyndigande att medgiva lindring i arrendevillkoren åt kronoarrendatorer enligt bestående avtal, som 1932 års riksdag lämnat Kungl. Maj:t, synes det utskottet skäligt, att jämväl andra kronoarrenden än sådana, som avse egentliga jordbruksegendomar, må kunna bli va föremål för dylik arrendelindring. Utskottet förutsätter, att en omvärdering av arrendeavgiften sker endast, då särskilda skäl därtill föreligga. Den författning, som Kungl. Maj:t utfärdar i ämnet, synes lämpligen, liksom kungörelsen den 10 mars 1933 nr 79, böra innehålla bestämmelser om en viss tidsfrist, inom vilken ansökningar om arrendelindring skola vara inkomna, samt om den tidsperiod, under vilken arrendeavtalen skola hava slutits.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 16 mars 1934.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 42.